

ಹರ್ಗಿಲಾ ಆರ್ಮಿಯ 'ಗುರು' ಪೂರ್ಣಿಮಾ

ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮಾದೇವಿ ಬರ್ಮನ್. ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಮನಮಾತಾಗಿರುವ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನಿ, ವನ್ಯಜೀವಿ ತಜ್ಞೆ. 2022ನೇ ಸಾಲಿನ 'ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ನಂತರ, ವಿಶ್ವವೇ ಅವರತ್ತ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ.

'ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್' ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಮಾಡುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ. ಈ ಪುರಸ್ಕಾರದವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಸಾಗಿದ ಹಾದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ.

ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಅವರ ತಂದೆ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಇವರು ಬೆಳೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿಯ ಅಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ. ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯರ ಒಡನಾಟದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಪರಿಸರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಮೂಲಕ. ಪರಿಸರದಿಂದ ಪ್ರೀತಿ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ.

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಅರಣ್ಯ, ತೇವಭೂಮಿಯಂತಹ ಪರಿಸರ. ಅಜ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗಿದವರು ಪೂರ್ಣಿಮಾ. ಅವರು ಜೀವವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಕೊಕ್ಕರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಾಡಿದರು. 'ಪರಿಸರದಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪಡೆದಿರುವ ನಾನು, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಹರ್ಗಿಲಾ ಮೇಲೆ.

ಅಸ್ಸಾಮಿಯಲ್ಲಿ 'ಹರ್ಗಿಲಾ' ಎಂದರೆ, ಮೂಳೆ ನುಂಗುವ ಪಕ್ಷಿ ಎಂದರ್ಥ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಬರ್ ಅಡ್ಡಟಂಟ್ ಸ್ಪಾರ್ಕ್. ಕೊಕ್ಕರೆ ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅನೇಕರು, 'ಇದೇನಿದು,

ಅಸ್ಸಾಂನ ಪೂರ್ಣಿಮಾದೇವಿ 'ಹರ್ಗಿಲಾ' ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಅಮ್ಮನಿದ್ದಂತೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಯೊಂದಿಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಬಲೀಕರಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಲ್ಲೂ ಅವರು ಸಕ್ರಿಯರು. ಪರಿಸರಪ್ರೀತಿಯ ಈ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ 'ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ.

■ ಗುರು ಪಿ.ಎಸ್.

'ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ' ಎಂದರೆ, 'ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಈ ಪಕ್ಷಿಯಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿರುವ ಬರ್ಡ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಮತ್ತಾವುದೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಾದಿಸುವಂಥವರು ಪೂರ್ಣಿಮಾ.

ಕಪ್ಪು-ಬಿಳುಪು ರೆಕ್ಕೆಯ, ನೀಲಿಕಂಗಳ, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಭಾಗ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಚಿಲದಂತಹ ಉದ್ದನೆಯ, ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಗಂಟು ಹೊಂದಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳಿವು. ಇವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಕೊಳೆತ ಮಾಂಸ. ಊರಿನ ಗಲೀಜನ್ನೆಲ್ಲ ಸುರಿಯುವ ಪ್ರದೇಶವೇ ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಅಂದ್ರೆ, ಇವು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ಯಾವೆಜರ್ಸ್ ಬರ್ಡ್ಸ್'.

ಸದ್ಯ, ವಿಶ್ವದ ಎರಡೇ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಪಕ್ಷಿ ಇದು. ಭಾರತದ ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರ, ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ

ಹುಡುಕಿದರೂ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹರ್ಗಿಲಾ ಸಿಗಲಾರವು. ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂತತಿ, ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ, ತೇವ ಅಥವಾ ಜೌಗು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣದಂತಹ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಹುಲಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕುಲ ಈ ಹರ್ಗಿಲಾ.

ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 80ರಷ್ಟು ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳಿರುವುದು ಅಸ್ಸಾಂನ ಕಾಮ್‌ರೂಪ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ. ಗುವಾಹಟಿಯಿಂದ 38 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದು 2007ರಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿನ ದಾದರಾ, ಪಚಾರಿಯಾ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಿಮರಿ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದರೂ, ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಿತ್ತು. ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಕೊಳಕು ಪಕ್ಷಿಗಳು, ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಷವುಣಿಸಿ ಸಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದುರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದು, ಜನರಲ್ಲಿ ಹರ್ಗಿಲಾ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು.

ಮೊದಲಿಗೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. 'ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವ, ಚೆಂದಗಿಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ಪರಿಸರವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ' ಎಂದು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಕೊಳೆತ ಮಾಂಸದಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ವಿಷಕಾರಕ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ವಾತಾವರಣ ಸೇರದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಇವು 'ನೇಚರ್ಸ್ ಕ್ಲೀನಿಂಗ್